

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΣΑΝ ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Παναγιώτου Χρυσούλα
Ανώτερη Νοσηλευτικός Λειτουργός
Νοσηλεύτρια Ελέγχου Λοιμώξεων
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΑΦΟΥ

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ ΣΑΝ ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Φτάνοντας στην νέα χιλιετία, βρισκόμαστε στην εποχή της ποιότητας στην παροχή Υπηρεσιών Υγείας και της πρόληψης των νοσοκομειακών λοιμώξεων. Το πρόβλημα που δημιουργούν είναι πολύ σοβαρό και η αναζήτηση λύσης απασχολεί όλους τους ανθρώπους στον τομέα της υγείας.

Η πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της αναβάθμισης της ποιότητας των Υπηρεσιών Υγείας

Η ποιότητα αποτελεί παροχή διαγνωστικών και θεραπευτικών πράξεων, ικανών να διασφαλίσουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα με τον ελάχιστο ιατρογενή κίνδυνο, καθώς και στη μέγιστη δυνατή ικανοποίηση του ασθενή από πλευράς διαδικασιών, αποτελεσμάτων και ανθρώπινης επαφής

Η ποιότητα των Υπηρεσιών Υγείας είναι μετρήσιμη με πληθώρα δεικτών μέτρησης και, επομένως, επιδέχεται βελτίωσης. Βεβαίως, η εθνική κουλτούρα και το τοπικό περιβάλλον επηρεάζουν σημαντικά τις προσπάθειες μέτρησης της Ποιότητας Υγείας, σε παγκόσμιο επίπεδο.

ΚΥΚΛΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

1. Εκτίμηση κατάστασης - Εντοπισμός προβλημάτων- Στόχοι
2. Κριτήρια -Πρότυπα, Οδηγίες, Πρωτόκολλα
3. Μετρήσεις - Αποτιμήσεις
4. Δράσεις Διαδικασίες

Εκτίμηση κατάστασης - Εντοπισμός προβλημάτων- Στόχοι

Συστηματική ανασκόπηση της παρεχόμενης περίθαλψης

Παρακολούθηση δεικτών συχνότητας ανεπιθύμητων γεγονότων

Συστηματική καταγραφή των απόψεων και των προτάσεων των ασθενών και των εργαζομένων

Εκθέσεις συμβάντων

Ειδικές μελέτες ποιοτικού ελέγχου

Τεχνικές ομαδικής επίλυσης προβλημάτων

Κριτήρια - πρότυπα

Αποτελούν μεταβλητές που εκφράζουν δείκτες ποιότητας, που λειτουργούν ως συγκριτικά δεδομένα. Πρέπει να είναι μετρήσιμα, εξειδικευμένα, λεπτομερή, κατανοητά, εφικτά και επαναεξετάσιμα. Τα πρότυπα ορίζονται σε σχέση με τα κριτήρια.

Πρότυπο είναι ο αποδεκτός βαθμός απόκλισης από ένα κριτήριο.

Τα πρότυπα μπορούν επίσης να οριστούν ως ο ακριβής προσδιορισμός του επιπέδου ενός δείκτη.

Τα κλινικά πρότυπα πρέπει να είναι κατανοητά, αποδεκτά, εφικτά, παρατηρήσιμα και μετρήσιμα.

Κλινικά πρωτόκολλα

Είναι ένα πλήρες και εξαντλητικό χρονοδιάγραμμα ιατρικών και νοσηλευτικών υπηρεσιών που οφείλουν να παρασχεθούν κατά τη νοσηλεία ενός ασθενούς με μια συγκεκριμένη νόσο σε κάποιο δεδομένο νοσοκομείο.

Τα κλινικά πρωτόκολλα αποσκοπούν στην παροχή της πιο αποτελεσματικής, πιο οικονομικής και πιο σύντομης περίθαλψης.

Μετρήσεις - Αποτιμήσεις

Εμπεριέχει την έννοια της σύγκρισης με ένα προκαθορισμένο μέγεθος, ενώ όταν παρατηρείται μια δραστηριότητα σε σχέση με κάποια κριτήρια ή πρότυπα, τότε πρόκειται για επιτήρηση.

Επιτήρηση «ναι ή όχι» -Μέτρηση «πόσο πολύ»

Το Αμερικάνικο Πρότυπο Οργάνωσης Ποιότητας παρακολουθεί τα πιο κάτω
Division of Healthcare Quality Promotion (DHQP)

- α) Έκβαση της ασθένειας
- α) Επιδημίες
- α) Λοιμώξεις ανθεκτικές στα αντιβιοτικά
- α) Αποτελεσματικότητα νέων παρεμβάσεων
- α) Ποιότητα των μικροβιολογικών εργαστηρίων
- α) Ποιότητα νερού
- α) Κόστος – αποτελεσματικότητα πρόληψης παρεμβάσεων
- α) Ανάπτυξη Κατευθυντήριων Οδηγιών

Συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης . Υλοποιείται με τη συνεργασία του [Τμήματος Ιατρικής](#) του Πανεπιστημίου Κρήτης και της Διεύθυνσης Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας του [Υπουργείου Υγείας Κύπρου](#).

Συμμετέχουν συνολικά 10 νοσοκομεία, πέντε από την Κρήτη και πέντε από την Κύπρο. Το έργο χρησιμοποιεί νέες τεχνολογίες για τη δημιουργία online κεντρικής βάσης δεδομένων (web-database), προσβάσιμης μέσω του διαδικτύου, ώστε να συγκεντρώνονται οι πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την επεξεργασία και εφαρμογή ενός συνολικού Προγράμματος Ελέγχου των Νοσοκομειακών Λοιμώξεων και Διασφάλισης της Ποιότητας Περιθαλψης για κάθε νοσηλευτική μονάδα.

Τα αποτελέσματα θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασης σε κάθε νοσοκομείο (συχνότητα, διασπορά και είδος Νοσοκομειακών Λοιμώξεων), η οποία αντανακλά και την ποιότητα των ιατρικών και νοσηλευτικών πράξεων (π.χ. ποσοστό χειρουργικών λοιμώξεων).

Ικανοποίηση των ασθενών

Η συνεχής μέτρηση της ικανοποίησης των ασθενών, ενταγμένη σε ένα πρόγραμμα βελτίωσης της . ποιότητας . του Νοσοκομείου, πρώτα απ' όλα οικοδομεί σχέσεις εμπιστοσύνης και αυξάνει το κύρος και την αξιοπιστία της υπηρεσίας. Σκοπός είναι η Προστασία ασθενών και η Προστασία του προσωπικού και των επισκεπτών

Στόχος είναι:

Μείωση των λοιμώξεων που σχετίζονται με τους καθετήρες κατά 50%

- Μείωση των λοιμώξεων χειρουργικού πεδίου κατά 50%
- Μείωση της θνησιμότητας από λοιμώξεις αναπνευστικού σε ασθενείς που νοσηλεύονται σε long- term care κατά 50 %
- Μείωση της αντοχής στα αντιβιοτικά κατά 50%
- Μείωση των σφαλμάτων του εργαστηρίου στα αποτελέσματα των εξετάσεων
- Μείωση της επαγγελματικής έκθεσης σε τρυπήματα
- Επίτευξη 100% συμμόρφωσης με τις Κατευθυντήριες Οδηγίες που αφορούν στον εμβολιασμό των Επαγγελματιών Υγείας
- Μείωση των επιπλοκών από τις νοσοκομειακές λοιμώξεις
- Μείωση των θανάτων από νοσοκομειακές λοιμώξεις
- Μείωση της διάρκειας αλλά και του κόστους νοσηλείας
- Ασφάλεια των νοσηλευομένων
- Η μείωση της συχνότητας των Ν.Λ. πρέπει να γίνει θεσμικός στόχος για το σύνολο των νοσηλευτικών ιδρυμάτων

Η οργάνωση των Επιτροπών Ελέγχου Λοιμώξεων θα πρέπει να αποτελεί βασικό μέλημα και νομική υποχρέωση των διοικήσεων των νοσηλευτικών ιδρυμάτων, δεδομένου ότι ο έλεγχος των λοιμώξεων αποτελεί κριτήριο ποιότητας της φροντίδας νοσηλείας. Ισχυρό κίνητρο για τις Διοικήσεις θα πρέπει να είναι και η συνολική εκτίμηση του πολύπλοκου προβλήματος των

Νοσοκομειακών Λοιμώξεων, με το υψηλό κοινωνικό, ανθρώπινο και οικονομικό κόστος:

- Ø ΑΜΕΣΟ ΚΟΣΤΟΣ δαπάνες νοσοκομείου, ασθενούς, παράταση νοσηλείας, θεραπεία
- Ø ΕΜΜΕΣΟ ΚΟΣΤΟΣ αυξημένη νοσηρότητα, θάνατος
- Ø ΑΔΗΛΟ ΚΟΣΤΟΣ ψυχική καταπόνηση, οικογενειακές δαπάνες.

Έλεγχοι Εφαρμογής των Οδηγιών ΕΝΛ

A. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Είναι οι νιπήρες εξοπλισμένοι με χαρτοπετσέτες και υγρό σαπούνι;

Υπάρχει μαρτυρία ότι το προσωπικό τρώει, ή πίνει στην περιοχή φροντίδας των ασθενών;

Πλένει τα χέρια του το προσωπικό για 10 -15'' το ελάχιστο, από ασθενή σε ασθενή και μετά την αφαίρεση γαντιών, ή πριν τη χορήγηση φαρμάκων;

B. ΑΙΧΜΗΡΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ:

Υπάρχει ένδειξη ότι οι βελόνες καλύπτονται με τα καπάκια τους πριν πεταχτούν;

Οι υπεύθυνοι αντικαθιστούν τα δοχεία απόρριψης αιχμηρών αντικειμένων όταν πληρωθούν μέχρι τα 3/4;

Γ. ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Υπάρχουν οδηγίες πρόληψης μετάδοσης MRSA, VRE..;

Εφαρμόζονται μέτρα προστασίας;

Υπάρχει πολιτική χρήσης γαντιών και Υγιεινής των χεριών ;

Χρήση αντιβιοτικών

Υγεία εργαζομένων

Πρόγραμμα ελέγχου Προφυλάξεις απομόνωσης

Υπάρχουν αντισηπτικά των χεριών στις σωστές θέσεις;

Εφαρμόζονται οι κανόνες καθαριότητας

Χρησιμοποιούνται σωστά τα απολυμαντικά;

Υπάρχουν ανηρητημένες οδηγίες;

αποθήκευση των υλικών

Απολύμανση Αποστείρωση εξοπλισμού

Η συνειδητοποίηση της σοβαρότητας του προβλήματος απ' όλους τους επαγγελματίες υγείας και η κινητοποίησή τους, αποτελούν τους πιο βασικούς παράγοντες υλοποίησης ενός πραγματικού σχεδίου μάχης ενάντια στις Ν.Λ.

Συμπέρασμα : Ο κλάδος της Υγείας είναι στενά συνδεδεμένος με το σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον της πολυπλοκότητας και των αλλαγών.

Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας, τα νέα φαρμακευτικά και άλλα προϊόντα, η έντονη επιρροή των ΜΜΕ και η διαπίστωση της ανάγκης για αναδιοργάνωση, ασκούν καθοριστική επίδραση στις Υπηρεσίες Υγείας και τα στελέχη τους.

Για την απόκτηση γνώσεων και νέων εμπειριών, την ανάπτυξη προσωπικών και επαγγελματικών ικανοτήτων και την απόκτηση ή μετατροπή συγκεκριμένων συμπεριφορών, απαιτείται η συμμετοχή των στελεχών της Υγείας (ιατρών – νοσηλευτών - στελεχών εταιρειών του χώρου της Υγείας, κ.λπ.), σε κατάλληλα προγράμματα εκπαίδευσης.

Η γνώση για υποστήριξη της βελτίωσης της ποιότητας δεν είναι ικανή από μόνη της να δημιουργήσει αλλαγή.

Χρειάζεται οι επαγγελματίες υγείας να έχουν:

- Ø ειδικές γνώσεις
- Ø συνεχή εκπαίδευση
- Ø βελτίωση των συνθηκών νοσηλείας
- Ø δεξιότητες
- Ø κατάλληλο εξοπλισμό Η υιοθέτηση της νέας τεχνολογίας στη λειτουργία των νοσηλευτικών μονάδων είναι αναγκαία και άμεση.

Όλοι να εργάζονται μαζί για την επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με την ποιότητα και την ασφάλεια στην παροχή υπηρεσιών υγείας.

Ο έλεγχος και η καταγραφή των Νοσοκομειακών Λοιμώξεων είναι δείκτης Διασφάλισης της Ποιότητας

Περίθαλψης για κάθε νοσηλευτική μονάδα.

Τα αποτελέσματα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασης σε κάθε νοσοκομείο , όπως συχνότητα, διασπορά και είδος Νοσοκομειακών Λοιμώξεων, η οποία και αντανακλά την ποιότητα των ιατρικών και νοσηλευτικών πράξεων .

Μπορούμε να κάνουμε τη διαφορά, αρκεί να έχουμε αδιάλειπτη ενημέρωση για τις δραστικές αλλαγές που επιτελούνται στο χώρο της υγείας και την κατάλληλη εξειδικευμένη γνώση που απαιτείται. Γηράσκω αεί διδασκόμενος Έλεγε ο αρχαίος φιλόσοφος Σόλων, ρήση πολύ επίκαιρη και αναγκαία στην επιστήμη της Ιατρικής και της Νοσηλευτικής περίθαλψης